

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2
FACTORS AFFECTING ON RELATIONSHIP AMONG SCHOOL AND COMMUNITIES
UNDER THE JURISDICTION OF SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย¹ กาญจนา บุญภักดี² และบุญจันทร์ สีสันต์³
Patipan Sat-amnuay¹, Kanchana Boonphak² and Boonchan Sisan²

¹ นักศึกษาหลักสูตร ค.อ.ม. (การบริหารการศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

² รองศาสตราจารย์ ³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

kie_dm@hotmail.com, kanchanaka67@gmail.com, and boonchan.si@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยคือ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 228 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามตอนที่ 2 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามตอนที่ 3 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D = 0.30) ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$, S.D = 0.33) ด้านบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D = 0.32) 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D = 0.18) 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .257 คิดเป็นร้อยละ 25.70

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

Abstract

The objective of this research were to 1) Study the level of opinions to factors affecting the relationship between schools and community, 2) Study level of opinions of relation between school and community and 3) Study the factors affecting to the relationship between schools and community. Under the jurisdiction of Samutprakan Primary Educational Service Area Office 2. Research sample were the homeroom teachers and the parents of grades 1-6 students of public elementary schools. The sample size was 228 people, and multi-stage random sampling. The reliability of questionnaire part 2 was 0.89 and part 3 was 0.93. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The result of research found that : 1) The level opinions of relationship between schools and community have more level ($\bar{x} = 3.99$, S.D = 0.30) The role of community towards school have moderate level ($\bar{x} = 3.42$, S.D = 0.33), the executive role have more level ($\bar{x} = 4.10$, S.D = 0.32) 2) The level opinions of relationship between schools and community have more level ($\bar{x} = 4.04$, S.D = 0.18), and 3) Factors affecting the relationship between school and community with factor of executive roles and factor of community roles could predict the relationship between schools and community had significant at the level 01. The coefficient of prediction (R^2) was .257, or 25.70 percent.

Keywords: The relation of the school and the communities; Under the jurisdiction of Samutprakan primary educational service area office 2.

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่างๆ ที่ช่วยให้คนอยู่รอดได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม [1] สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าการศึกษาคือกระบวนการที่ทำให้มนุษย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เกื้อหนุนพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นระบบและกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล สังคม และการถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษา การอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการจัดการศึกษาในปัจจุบันคือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูเพียงผู้เดียว โรงเรียนจึงต้องร่วมมือกับชุมชน ให้ประชาชนได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมคิดร่วมทำด้วยความบริสุทธิ์ใจโปร่งใสและตรวจสอบได้ สนับสนุนด้านร่างกายและแรงใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน จนทำให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาให้มีความสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างยิ่ง ได้ผลผลิตออกมาเป็นที่น่าพอใจแก่บุคคลทุกฝ่ายโดยทั่วกัน ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่ 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 13 การให้ความร่วมมือที่ส่งผลต่อชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 14 การให้ความร่วมมือกับชุมชน/สังคมที่ส่งผลต่อการศึกษา [2]

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา กับชุมชน ในหมวดที่ 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม มาตรา 24 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ มาตรา 29 ให้สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ชุมชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการสถาบันสังคมอื่น ๆ ใช้พัฒนาการจัดการศึกษา [3]

ในปัจจุบัน สภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ส่วนมากทั้งผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาในระดับปานกลางและขาดความต่อเนื่องในการร่วมมือการจัดการศึกษา มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญและร่วมจัดการศึกษาร่วมกันน้อย [4] จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากนักวิชาการ ผลการวิจัย ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ดังนี้ 1) ปัจจัยบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2) ปัจจัยบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3) ปัจจัยบทบาทผู้บริหาร

3.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากนักวิชาการ ผลการวิจัย ได้กรอบของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ 4) ด้านการประชาสัมพันธ์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ทั้งหมด 71 โรงเรียน จำนวน 852 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 228 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และด้านบทบาทของผู้บริหาร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ และด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียน 2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามจำนวน 228 ฉบับ ไปเก็บ

ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองในวัน เวลา ที่ได้นัดหมายไว้กับโรงเรียน 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา 100 % นำไปวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ 2) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 โดยใช้สถิติสมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 โดยภาพรวม

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1.	ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน	3.99	0.30	มาก	2
2.	ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	3.42	0.33	ปานกลาง	3
3.	ด้านบทบาทผู้บริหาร	4.10	0.32	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	3.84	0.24	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ลำดับที่ 1 ด้านบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.32) รองลงมาคือด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.30) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 โดยภาพรวม

ข้อที่	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	n = 228			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1.	ด้านการให้บริการชุมชน	4.19	0.28	มาก	3
2.	ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	4.21	0.28	มาก	1
3.	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ	4.20	0.30	มาก	2
4.	ด้านการประชาสัมพันธ์	3.56	0.29	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.04	0.18	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.28) รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.30) อันดับที่ 3 คือ ด้านการให้บริการชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.28) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.29) ตามลำดับ

5.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

ตารางที่ 3 แสดงการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์ด้วยการถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ค่า Tolerance และค่า Variance inflation factor : VIF ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยภาพรวม

ข้อที่	ตัวแปรที่ศึกษา	Y	Collinearity Statistics	
			Tolerance	VIF
1.	ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน (X_1)	.303**	.682	1.466
2.	ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (X_2)	.297**	.975	1.026
3.	ด้านบทบาทของผู้บริหาร (X_3)	.452**	.975	1.026

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน (X_1) ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (X_2) ด้านบทบาทของผู้บริหาร (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเท่ากับ .303, .297, .452 ตามลำดับ และมีค่าความทนทานของปัจจัย (Tolerance) ตามลำดับดังนี้ .682, .975 และ .975 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ว่าค่าความทนทาน ของปัจจัยจะต้องมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์หรือมีค่าน้อยกว่า .10 แสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณว่าด้วยการไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และค่าความเพ้อของการผันแปร (Variance inflation factor : VIF) ของปัจจัยทั้ง 3 ตัวมีค่าตามลำดับดังนี้ 1.466, 1.026 และ 1.026 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ว่าค่าความเพ้อของการผันแปร จะต้องไม่มากกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณว่าด้วยการไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเป็นตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กันเอง สามารถนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้

ตารางที่ 4 แสดงผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	t	p - value
บทบาทของผู้บริหาร (X_3)	.247	.416	7.142	.000**
บทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (X_2)	.134	.231	3.974	.000**
a = 2.582 R = .507 F = 38.854 SE _{est} = .169 R ² = .257 Adjusted R ² = .250				

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (X_3) และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (X_2) ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .507 และความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .169 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .257 แสดงว่าปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (X_3) และ ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (X_2) ร่วมกันมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เท่ากับร้อยละ 25.7 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .247 และ .134 ตามลำดับ มีค่าคงที่สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 2.582 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .416 และ .231 ตามลำดับ

6. อภิปรายและสรุปผล

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลของการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 พบว่า ระดับการความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านบทบาทผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของธนพร ประสิทธิ์สมบัติ [7] ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของผู้บริหารในองค์กรให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลของการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนมีระดับความคิดเห็นมาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านประชาสัมพันธ์ โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญพิชญา คำแสน [8] ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมสภาพความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากคะแนนเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ และด้านการให้บริการชุมชน

3. ผลของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหารเป็นตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้สูงสุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารปฏิบัติงานใกล้ชิดกับชุมชนอยู่โดยตลอด ถูกยอมรับนับถือในความรู้ ทัศนคติ และความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ดี และปัจจัยด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากโดยส่วนใหญ่ของโรงเรียนของรัฐนั้น ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนอยู่เสมอ เช่น การสนับสนุนทางด้านการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ ชันธีเจริญ [9] ซึ่งทำให้ชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียน โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย สุดเลิศ [10] ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ด้านบทบาทของผู้บริหาร ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากที่สุด คือ ดังนั้นเพื่อให้โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันได้แก่ การทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถและการปฏิบัติตนของผู้บริหาร ประสานความร่วมมือโรงเรียนกับชุมชนให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยดี

1.2 การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากที่สุด ดังนั้น การที่โรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชนภายนอกได้รับรู้ รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนทราบข้อมูลต่างๆ เห็นถึงความต้องการหรือความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนนั้นเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน อันจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษา และชุมชน สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมที่โรงเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างเต็มที่ตามโอกาส ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนจะตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ถ้าโรงเรียนปราศจากชุมชนในการให้การสนับสนุนก็จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งต้องผ่านการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา และความร่วมมือจากชุมชนเช่นเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หรือการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่จะสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญคือการศึกษาความต้องการของชุมชนที่แท้จริงว่าชุมชนต้องการอะไรจากโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนนั้นสามารถตอบสนองในสิ่งที่ชุมชนต้องการ อันจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of the Basic Education Commission. 2007. **Basic Education Commission Operation Manual** Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- [2] Certification office And the quality of education. (Public Organization). 2014. **Indicators and Criteria for External Quality Assessment for Four Years, 2016-2063**. Bangkok: Standard Certification Office And the quality of education. (Public Organization)
- [3] Ministry of Education. 2010. **National Education Act, BE 1999 and Amendments (No. 3) BE 2010**. Bangkok: Printing House, Teachers Council, Ladprao.
- [4] Office of Educational Service Area, District 2, Samutprakarn. Area 2. 2015. **Operation Plan for the academic year 2015**. Office of Samut Prakan Primary Education Area 2
- [5] Prasert Sompongkham. 1999. **Community participation in school development**. In the school development document, in the instructional package of educational development, **Department of Educational Administration**, Faculty of Education, Chonburi: Burapha University.
- [6] Office of the Basic Education Commission. 2007. **Operating Manual for the Basic Education Commission**. Bangkok: Office of Basic Education Commission.
- [7] Thanaporn Prasitsombat. 2009. **Problems of School-to-School Relationship Management in Schools. Under the Office of Sa Kaeo Educational Service Area 2** . Master's thesis, Educational Administration, Faculty of Education: Burapha University.
- [8] Pen Pichaikasen. 2012. **Study of the Relationship between 17th Institution of Education**, Master Thesis Faculty of Management Studies Faculty of Education: Burapha University
- [9] Wilairat Khancharoen. 2015. **The Development of Guardians Mode In Education Activities of Secondary Demonstration School In Bangkok**. Journal of Industrial Education. 15(3). p. 75-80
- [10] Somchai Sudcharoen 2007. **Study on the relationship between school and community relations of schools in the Phraya network**. Sci. 2 (2). Educational Administration. Graduate School, University of the East.